

Kumbuka maneno bora ya kutumia badala ya “ustadi mdogo wa Kiingereza (LEP)

Serikali ya shirikisho inaelezea watu ambao wana ugumu wa kuelewa Kiingereza kama "ustadi mdogo wa Kiingereza." "Ustadi mdogo wa Kiingereza" umefupishwa kuwa LEP. Watu waliozungumza na Ofisi ya Usawa wa Rangi walisema ni kukosa heshima kumwita mtu "ustadi mdogo wa Kiingereza." Ofisi ya Usawa wa Rangi inapendekeza kusema:

- ◆ "Watu walio na mahitaji ya ufikiaji wa lugha."
- ◆ "Watu walio na mahitaji ya ufikiaji wa mawasiliano."
- ◆ "Watu wanaotumia lugha zingine isipokuwa Kiingereza."

Wafanyikazi wa serikali ya jimbo wana jukumu la kuwapa watu usaidizi wa lugha.

Unaweza kupata maneno ya heshima kwa watu walio na upotezaji wa kusikia kwenye tovuti hii:

<https://dail.vermont.gov/sites/dail/files/documents/HearingTerminology.pdf>. Kiambatisho B cha ripoti kamili kina habari zaidi kuhusu watu walio na upotezaji wa kusikia.

Utangulizi

Madhumuni ya Ofisi ya Usawa wa Rangi ni kubadilisha mifumo ya serikali ya Jimbo ambayo sio ya haki kwa watu wa rangi. Mifumo ya serikali ambayo haiwatendei haki watu wa rangi moja haitendei haki kila mtu. Ripoti hiyo inahusu jinsi serikali ya Jimbo inaweza kuboresha ufikiaji wa lugha kwa watu wanaotumia lugha nyingine isipokuwa Kiingereza.

Serikali za majimbo lazima zifuate sheria za shirikisho zinazohusiana na ufikiaji wa lugha. Sheria za shirikisho huhakikisha kila mtu ana ufikiaji wa maana kwa huduma sawa za serikali. Serikali ya shirikisho ilichunguza sehemu 2 za serikali ya Jimbo la Vermont katika miaka 3 iliyopita. Serikali ya shirikisho iligundua kuwa hawakufuata sheria za ufikiaji wa lugha ya shirikisho. Uchunguzi huu uligharimu serikali pesa. Kutoa ufikiaji wa lugha ni jambo sahihi kufanya kwa majirani zetu wanaotumia lugha zingine isipokuwa Kiingereza.

Ofisi ya Usawa wa Rangi ilifanya mikutano miwili ya jumuiya mwaka wa 2022. Watu katika mikutano hiyo ya jumuiya walizungumza kuhusu kile ambacho serikali ya Jimbo inafanya ili kutoa ufikiaji wa lugha. Watu kwenye mikutano pia walizungumza kuhusu jinsi ya kufanya ufikiaji wa lugha kuwa bora zaidi huko Vermont. Mkutano wa kwanza ulifanyika mnamo Aprili 2022 huko Waterbury, VT na mtandaoni na ZoomGov. Watu katika mkutano wa kwanza walikuja na mawazo ya jinsi serikali ya Jimbo inaweza kuboresha upatikanaji wa lugha. Muhtasari wa mkutano wa kwanza upo katika Kiambatisho F cha ripoti kamili.

Mkutano wa pili ulikuwa Agosti 2022. Watu katika mkutano wa pili walijadili orodha ya mapendekezo 26 kutoka kwa mkutano wa kwanza. Ofisi ya Usawa wa Rangi iliwapa watu uchunguzi baada ya kila mkutano. Watu wanaweza kutumia utafiti kueleza Ofisi ya Usawa wa Rangi mawazo yao ili kuboresha ufikiaji wa lugha.

Ofisi ya Usawa wa Rangi pia ilitafiti ni kiasi gani kingegharimu kutafsiri hati muhimu sana kwa lugha zingine isipokuwa Kiingereza. Hati hizi muhimu sana zinaitwa "hati muhimu." Sheria za serikali ya shirikisho zinasema kwamba serikali za majimbo lazima zitafsiri hati muhimu katika lugha zingine isipokuwa Kiingereza. Serikali ya Jimbo haijatafsiri hati nyingi muhimu. Kiambatisho G cha ripoti kamili kinaelezea mradi muhimu wa utafiti wa hati.

Sehemu za Msingi za Mpango wa Kufikia Lugha

Mpango wa ufikiaji wa lugha unaelezea jinsi wakala wa serikali itahakikisha kuwa watu wanaozungumza lugha yoyote wanaweza kupata huduma zake. Ripoti kamili ina maelezo zaidi kuhusu sheria za serikali ya shirikisho za mipango ya ufikiaji wa lugha.

Mashirika ya serikali lazima yahakikishe watu wanaotumia lugha yoyote wanaweza kufikia huduma sawa. Usawa wa ufikiaji wa lugha ni wakati kila mtu ana kile anachohitaji ili kufikia huduma za serikali ya Jimbo, bila kujali ni lugha gani anayotumia. Kiambatisho B cha ripoti kamili kina tovuti na makala zaidi kuhusu usawa wa ufikiaji wa lugha.

Nyaraka Muhimu

"Nyaraka Muhimu" zina taarifa muhimu ambazo watu wanahitaji kujua ili kupata huduma za serikali ya Jimbo. Hati zinazopatikana kwa kila mtu katika Vermont pekee ndizo hati muhimu. Yeyote anayepata pesa kutoka kwa serikali ya shirikisho lazima afuate sheria kuhusu kutafsiri hati muhimu. Mtu daima ana haki ya kutafsiri kwa mazungumzo ikiwa anahitaji ili kupata ufikiaji wa maana. Ripoti kamili ina maelezo zaidi kuhusu sheria muhimu za utafsiri wa hati.

Matoleo ya hati muhimu kwa lugha rahisi huwasaidia watu kuelewa taarifa ngumu. Muhtasari wa lugha rahisi wa hati muhimu unaweza kuwa mfupi kuliko toleo asili. Hati fupi inagharimu kidogo kutafsiri katika lugha nyingine. Kiambatisho B cha ripoti kamili kina habari zaidi kuhusu hati za lugha rahisi.

Ni vigumu sana kujua ni watu wangapi wanaozungumza kila lugha katika Vermont. Utafiti wa Jumuiya ya Marekani wa 2021 unasema kuwa takriban watu 7,705 walio na mahitaji ya kufikia lugha wanaishi Vermont. Watu 7,705 ni takriban 1.3% ya watu wote wanaoishi Vermont. Data ya Utafiti wa Jumuiya ya Marekani haipaswi kuwa taarifa pekee ambayo mashirika ya Serikali hutumia wakati wanapanga mipango ya kufikia lugha.

Utafiti wa Jumuiya ya Amerika hauhesabu kila mtu aliye na mahitaji ya ufikiaji wa lugha. Huenda kuna watu 1,000 hadi 1,200 katika Vermont wanaozungumza Kihispania

au lugha ya kiasili ya Amerika ya Kusini. Mashirika ya serikali ya Vermont yanafaa kutafsiri hati muhimu kila wakati kwa Kihispania.

Watu wengi wenye ulemavu wa kusikia huko Vermont hutumia Lugha ya Ishara ya Marekani kuwasiliana. Sheria ya Wamarekani wenye Ulemavu ina sheria kuhusu kutoa usaidizi wa lugha kwa watu wenye ulemavu wa kusikia. Mashirika ya serikali ya Vermont lazima yafuate sheria hizi. Ofisi ya Usawa wa Rangi inapendekeza kwamba mashirika ya Serikali yatafsiri hati zote muhimu katika Lugha ya Ishara ya Marekani. Tafsiri ya Lugha ya Ishara ya Marekani inamaanisha kuunda video ya mtu akitia sahihi maneno katika hati.

Wanapofanya mipango ya kufikia lugha, mashirika ya serikali lazima yajue ni watu wangapi wanaotumia programu zao hutumia kila lugha isipokuwa Kiingereza.

Watu wengi wenye ulemavu wa kusikia huko Vermont hutumia Lugha ya Ishara ya Marekani kuwasiliana. Sheria ya Wamarekani wenye Ulemavu ina sheria kuhusu kutoa usaidizi wa lugha kwa watu wenye ulemavu wa kusikia. Mashirika ya serikali ya Vermont lazima yafuate sheria hizi. Ofisi ya Usawa wa Rangi inapendekeza kwamba mashirika ya Serikali yatafsiri hati zote muhimu katika Lugha ya Ishara ya Marekani. Tafsiri ya Lugha ya Ishara ya Marekani inamaanisha kuunda video ya mtu akitia sahihi maneno katika hati.

Kuwaambia watu ni huduma gani za lugha zinazopatikana kwao

Wakala wowote wa serikali unaopata pesa kutoka kwa serikali ya shirikisho lazima uwaambie watu kuhusu huduma za ufikiaji wa lugha wakati wowote wanapotuma mawasiliano ambayo mtu lazima ajibu. Kuwaambia watu kuhusu huduma za ufikiaji wa lugha inaitwa "notisi ya huduma za ufikiaji wa lugha".

Ofisi ya Usawa wa Rangi inapendekeza kwamba mashirika ya serikali ya Vermont yatume notisi za huduma za ufikiaji wa lugha katika lugha 14:

- ◆ Kiarabu
- ◆ Kibosnia
- ◆ Kiburma
- ◆ Dari
- ◆ Kifaransa
- ◆ Kirundi
- ◆ Herufi za Kichina zilizorahisishwa zilizotumiwa kuandika Kichina cha Mandarin
- ◆ Kinepali
- ◆ Kipashto
- ◆ Msomali
- ◆ Kihispania
- ◆ kiswahili
- ◆ Kiukreni
- ◆ Kivietinamu

Ofisi ya Usawa wa Rangi pia inapendekeza kwamba arifa za huduma za ufikiaji wa lugha zijumuishe mambo mawili zaidi:

- ◆ Kwenye mawasiliano yote yaliyoandikwa, waambie watu wanaotumia teknolojia ya usaidizi kuwasiliana kwamba kuna rasilimali ambazo wanaweza kutumia bila malipo.
- ◆ Weka video ya mtu anayetia sahihi Lugha ya Ishara ya Marekani akiwaambia watu kuhusu usaidizi wa lugha bila malipo kwenye tovuti zote za serikali ya Jimbo na mawasiliano ya kielektroniki kama vile barua pepe.

Orodha ya lugha inatoka kwa Kamati ya Ustadi wa Kiingereza ya Agency of Human Services Limited na mazungumzo ya jumuiya ya Ofisi ya Usawa wa Rangi. **Kabla ya kutafsiri hati muhimu, kila shirika la Serikali lazima lijue ni lugha gani watu wanaotumia huduma zake huzungumza.**

Watu zaidi wataomba huduma za lugha mara tu mashirika ya serikali ya Jimbo yatakapofanya kazi nzuri ya kuwaambia watu kuhusu huduma za lugha bila malipo.

Tazama Kiambatisho C cha ripoti kamili kwa maelezo zaidi kuhusu Kamati ya Ustadi wa Kiingereza ya Agency of Human Services Limited. Kiambatisho C cha ripoti kamili kinajadili idadi ya wakimbizi waliopata makazi mapya Vermont kati ya 2012-2022.

Miongozo ya Uendeshaji wa Ufikiaji wa Lugha

Mwongozo wa uendeshaji wa ufikiaji wa lugha huwaambia wafanyikazi wa Jimbo habari wanayohitaji ili kupata huduma za ufikiaji wa lugha kwa wateja. Kiambatisho E cha ripoti kamili kina mfano mwongozo wa uendeshaji wa ufikiaji wa lugha kutoka Idara ya Kazi ya Vermont.

Matokeo na Mapendekezo

Mengi ya mapendekezo haya yanatoka kwenye mazungumzo ya jumuiya mwezi Aprili na Agosti 2022. Matokeo na mapendekezo machache yanatoka katika utafiti wa Ofisi ya Usawa wa Rangi kuhusu hati muhimu. Kuna aina 6 za matokeo na mapendekezo. Orodha imepangwa kwa kategoria. Orodha haijapangwa kwa umuhimu. Serikali za majimbo na serikali za mitaa zinapaswa kufanya mengi ya mapendekezo haya iwezekanavyo.

1. Maadili, Mfumo, na Utamaduni

Maadili yetu yanatuambia jinsi tunapaswa kuwatendea watu.

Matokeo:

- ◆ Serikali ya Jimbo haina taarifa kuhusu maadili yetu kuhusiana na ufikiaji wa lugha.

- ♦ Watu ambao wana kazi za huduma za lugha mara nyingi hawalipwi pesa za kutosha kujikimu. Hili halina maana kwa sababu wakalimani na wafasiri wanahitaji mafunzo mengi ili wafanikiwe.

Mapendekezo:

- ♦ Unda taarifa rasmi ya maadili kuhusu ufikiaji wa lugha. Taarifa ya maadili inapaswa kusema kuwa serikali ya Jimbo inaahidi kuhakikisha kila mtu anayezungumza au kutia sahihi lugha nyingine isipokuwa Kiingereza katika Vermont anaweza kufikia huduma za serikali ya Jimbo. Mfano wa taarifa ya maadili iko katika Kiambatisho D cha muhtasari wa lugha rahisi na ripoti kamili.
- ♦ Bunge linapaswa kutunga sheria zinazohusiana na mipango ya upatikanaji wa lugha. Sheria inapaswa kuhitaji mashirika ya serikali kuwa na mpango wa ufikiaji wa lugha ambao angalau una nguvu kama mpango wa ufikiaji wa lugha katika Kiambatisho D cha ripoti hii.
- ♦ Baadhi ya watu walisema kunapaswa kuwa na sehemu moja katika serikali ya Jimbo ambapo mtu yeyote aliye na mahitaji ya kufikia lugha anaweza kupata usaidizi. Baadhi ya watu walisema kuwa Ofisi ya Usawa wa Rangi inapaswa kuwa mahali ambapo mtu yeyote anaweza kupata usaidizi wa lugha. Baadhi ya wafanyakazi wa Serikali walisema kuwa Shirika la Huduma za Kibinadamu linapaswa kuwa mahali ambapo watu huenda kwa ajili ya usaidizi wa lugha. Majadiliano zaidi yanahitajika ili kufanya uamuzi wa mwisho.
- ♦ Serikali ya Jimbo inapaswa kuongeza kiasi ambacho hulipa makampuni ambayo huajiri wakalimani na wafasiri. Kwa njia hiyo, makampuni yanaweza kuwalipa wakalimani na wafasiri zaidi.

2. Data, Tathmini, na Kuripoti

Data ni habari. Tathmini hutuambia jinsi tunavyofanya vyema katika kuwapa watu ufikiaji wa lugha.

Matokeo:

- ♦ Serikali ya Jimbo haina maelezo ya kutosha kuhusu gharama ya huduma za kufikia lugha. Wafanyakazi wa serikali hawafuatilii watu wanatumia lugha gani wanapomba usaidizi wa lugha.
- ♦ Serikali ya Jimbo haina maelezo ya kutosha kuhusu ni watu wangapi wanaotumia lugha nyingine isipokuwa Kiingereza katika Vermont.

Mapendekezo:

- ♦ Wafanyakazi wa serikali wanahitaji mafunzo ili kukusanya taarifa kuhusu lugha ambazo watu hutumia.
- ♦ Kila mpango wa Jimbo unapaswa kujua ni gharama ngapi kutafsiri hati zake muhimu.
- ♦ Bunge linapaswa kutunga sheria zinazohitaji mashirika yote ya Serikali kufuatilia ni kiasi gani wanatumia katika huduma za upatikanaji wa lugha.

- ◆ Wafanyikazi wa serikali hawapaswi kuweka habari za kibinafsi za watu mahali sawa ambapo wanaweka habari za huduma za lugha. Taarifa za kibinafsi zinajumuisha vitu kama vile majina ya watu au tarehe za kuzaliwa. Hii ni kulinda faragha ya watu.

3. Itifaki za Uendeshaji na Wafanyakazi

Mapendekezo haya yanahusiana na jinsi wafanyakazi wa Serikali wanavyowapa watu huduma za kufikia lugha.

Matokeo:

- ◆ Baadhi ya mashirika ya Serikali hayana nyenzo za kutosha kufuata sheria za serikali ya shirikisho za kufikia lugha. Rasilimali ni pamoja na wafanyikazi na pesa.
- ◆ Mashirika mengi ya Serikali hayafuati sheria za shirikisho kuhusu kuwaambia watu kuhusu huduma za lugha bila malipo.
- ◆ Mashirika mengi ya Serikali hayafuati sheria za shirikisho kuhusu kutafsiri hati muhimu.
- ◆ Baadhi ya hati muhimu zinahitaji muhtasari wa lugha rahisi kabla ya kuzitafsiri katika lugha nyingine.
- ◆ Wafanyakazi wa serikali wanaweza kuwapa watu usaidizi wa lugha haraka zaidi ikiwa wanatumia programu za kompyuta kuwaambia wakati mtu anahitaji usaidizi wa lugha.
- ◆ Wafanyakazi wengi wa Serikali huzungumza Kiingereza pekee.
- ◆ Wafanyikazi wa serikali ambao wanaweza kutumia lugha zingine isipokuwa Kiingereza hawapaswi kutafsiri au kutafsiri ikiwa hawana mafunzo.
- ◆ Wafanyakazi wengi wa Serikali hawana nafasi za kutosha za kufanya mazoezi ya kuwapa watu huduma za kufikia lugha.

Mapendekezo:

- ◆ Ofisi ya Gavana na Bunge la Jimbo zinafaa kuyapa mashirika ya Serikali rasilimali zaidi ili yaweze kufuata sheria za shirikisho za kufikia lugha.
- ◆ Mashirika ya serikali yanapaswa kutuma kila mara taarifa kuhusu huduma za ufikiaji wa lugha bila malipo kwa barua ambazo lazima watu wajibu.
- ◆ Mashirika ya serikali yanafaa kutafsiri hati muhimu katika lugha zingine isipokuwa Kiingereza. Wanapaswa kuhakikisha kuwa wametafsiri hati muhimu tena wakati wowote wanaposasisha hati muhimu.
- ◆ Mashirika ya serikali yanafaa kumfanya angalau mfanyakazi mmoja katika kila wakala kuwajibika kusasisha hati muhimu.
- ◆ Wafanyakazi wa serikali wanapaswa kufanya matoleo ya muhtasari wa lugha rahisi ya hati ndefu muhimu.
- ◆ Wafanyakazi wa serikali wanapaswa kutumia programu za kompyuta kuwaambia ni lini watasaidia watu wanaohitaji huduma za lugha.

- ◆ Wafanyakazi wa serikali wanapaswa kutumia kadi zilizo na orodha ya maswali yaliyotafsiriwa ili kuwasaidia watu kuwaambia wafanyakazi ni lugha gani wanazungumza. Kadi hizi zinaitwa "Nazungumza" kadi. Kiambatisho B cha ripoti kamili kina mifano ya kadi za "Nazungumza".
- ◆ Wafanyakazi wa serikali wanapaswa kutumia kifaa chenye video ya mtu anayetia sahihi Lugha ya Ishara ya Marekani ili kuwasaidia watu wanaosaini Lugha ya Ishara ya Marekani.
- ◆ Idara ya Rasilimali Watu inapaswa kupima ujuzi wa lugha ya mfanyakazi kabla ya mfanyakazi kutafsiri au kutafsiri. Hivi sasa, Idara ya Rasilimali Watu haina sheria kuhusu wafanyakazi wa Serikali kutafsiri au kutafsiri kwa wateja.
- ◆ Wafanyakazi wa serikali wanapaswa kutumia wakalimani na watafsiri wataalamu hadi Idara ya Rasilimali Watu itakapoweka sheria kuhusu wafanyakazi wa Serikali kutafsiri au kutafsiri kwa ajili ya wateja.
- ◆ Idara ya Rasilimali Watu inapaswa kuhakikisha kwamba wafanyakazi wa Serikali wanaofanya ukalimani au ukalimani wanapokea malipo ya kutosha kwa kufanya hivyo.
- ◆ Mashirika ya serikali yanapaswa kuwalipa watu wanaozungumza lugha nyingi ili kuwasaidia wafanyakazi wa Serikali kufanya ujuzi wa usaidizi wa lugha. Mashirika ya serikali yanapaswa kuhakikisha kuwa wafanyakazi wa serikali wanafanya mazoezi mara kwa mara. Mashirika ya serikali yanapaswa kuwasaidia wafanyakazi wa Serikali kujifunza kuwasaidia watu wanaohitaji huduma za lugha ikiwa wafanyakazi wa Serikali hawafanyi vizuri.

4. Teknolojia na Rasilimali

Majadiliano haya yanahusiana na tovuti za serikali ya Jimbo na programu za mikutano ya video. Tovuti za serikali zinahitaji mabadiliko ili watu wanaotumia lugha tofauti na Kiingereza waweze kuzitumia.

Matokeo:

- ◆ Tovuti nyingi za serikali ya Jimbo hazionyeshi viungo vya wavuti kwa hati zilizotafsiriwa au arifa za usaidizi wa lugha katika maeneo ambayo ni rahisi kusoma.
- ◆ Tovuti nyingi za serikali ya Jimbo zinapatikana kwa Kiingereza pekee. Baadhi ya tovuti za serikali ya Jimbo hutumia Google Tafsiri. Google Tafsiri mara nyingi hufanya makosa ya utafsiri ambayo yanaweza kuwa hatari.
- ◆ Tangaza tovuti za serikali ambapo watu wanaweza kulalamika kuhusu huduma za serikali zote ziko kwa Kiingereza.
- ◆ Tovuti za serikali ya jimbo wakati mwingine hazifanyi kazi ikiwa unatumia simu mahiri au kompyuta ya mkononi. Watu ambao ni Weusi au Wahispania hutumia simu mahiri au kompyuta kibao mara nyingi zaidi kuliko watu Weupe na sio Wahispania nchini Marekani.

- ◆ Ujumbe mwingi wa usalama wa serikali ya Jimbo huwa katika Kiingereza. Ujumbe mwingi wa usalama wa serikali ya Jimbo hauna maelezo mafupi au matoleo yaliyotafsiriwa katika lugha zingine.
- ◆ Sehemu tofauti za serikali ya Jimbo zote hutumia programu tofauti za kompyuta kufanya mikutano ya video. Kutumia programu tofauti kunatatanisha watu wanaokutana na wafanyakazi wa Serikali. Zoom/ZoomGov ina vipengele bora vya kufanya kazi na wakalimani.

Mapendekezo:

- ◆ Kila tovuti ya serikali ya Jimbo la Vermont inapaswa kujumuisha:
  - Ukurasa unaowaambia watu jinsi ya kupata usaidizi wa lugha bila malipo.
  - Kanusho ambalo huwaambia watu kuhusu hatari za kutumia Google Tafsiri. Kanusho linapaswa kuwaambia watu jinsi ya kupata usaidizi wa lugha bila malipo.
  - Kurasa za wavuti zilizotafsiriwa katika lugha zingine ambazo huwaruhusu watu kulalamika kuhusu huduma za serikali. Kurasa za tovuti za malalamiko zilizotafsiriwa zinapaswa kueleza jinsi ya kulalamika.
- ◆ Watu ambao hawazungumzi Kiingereza hawawezi kuelewa maana ya kiungo cha tovuti wakati kiungo cha tovuti kimeandikwa kwa Kiingereza. Tovuti za serikali zinapaswa kuonyesha kila wakati viungo vya hati zilizotafsiriwa katika lugha ambayo hati imeandikwa.
- ◆ Wafanyakazi wa serikali wanapaswa kuhakikisha kuwa tovuti za Serikali zinafanya kazi unapotumia simu mahiri au kompyuta kibao. Wanapaswa kuangalia kama tovuti ya Serikali inafanya kazi kwenye simu mahiri au kompyuta kibao kila mara wanapoongeza taarifa mpya.
- ◆ Mashirika ya serikali yanafaa kutafsiri ujumbe muhimu wa usalama katika lugha zingine isipokuwa Kiingereza. Mashirika ya serikali yanafaa kutengeneza jumbe muhimu za usalama kuwa video ili kuwasaidia watu wasiojua kusoma. Ujumbe wa usalama wa video unapaswa kujumuisha maelezo mafupi kwa Kiingereza na manukuu katika lugha ya video. Manukuu ya wazi yanaonekana kwenye skrini kila wakati. Fungua manukuu itasaidia watu ambao hawaelewi jinsi ya kuwasha manukuu.
- ◆ Serikali ya Jimbo inapaswa kuchagua programu moja ya kutumia kwa mikutano yote ya video. Ikiwa serikali ya Jimbo haitachagua programu moja, inapaswa kuchapisha maagizo ya kutumia kila programu tofauti. Serikali ya Jimbo inapaswa kutafsiri maagizo ya mkutano wa video katika lugha 14 zilizoandikwa zinazopendekezwa na ripoti hii na video ya Lugha ya Ishara ya Marekani.
- ◆ Wafanyakazi wa serikali wanapaswa kutuma maagizo ya mkutano wa video na mialiko yote ya mkutano wa video. Maagizo yanapaswa kuwaambia watu kuhusu usaidizi wa lugha bila malipo.
- ◆ Kiambatisho B cha ripoti kamili kina maelezo zaidi kuhusu njia bora ya kutumia Zoom na wakalimani.

5. Maendeleo ya Kitaalamu na Sifa

Mkalimani au mfasiri ni mtoa huduma wa lugha. Matokeo na mapendekezo haya yanahusiana na kuhakikisha kuwa watoa huduma za lugha wanafanya kazi vizuri.

Matokeo:

- ◆ Watoa huduma za lugha ambao hawaishi Vermont huenda wasijue kuhusu taarifa mahususi za Vermont. Maelezo mahususi ya Vermont yanaweza kujumuisha majina ya maeneo.
- ◆ Watoa huduma za lugha ambao wafanyakazi wa Serikali huomba usaidizi wa lugha si mara zote wazuri katika kazi zao. Kwa kawaida, wao ni wazuri sana katika kazi zao. Biashara za huduma za lugha zinazofanya kazi na serikali ya Jimbo zina programu zao za mafunzo kwa wafanyikazi.
- ◆ Ni muhimu sana kwa watoa huduma za lugha kuwa na mafunzo maalum wanapofanya kazi katika mazingira ya huduma za afya au mazingira ya kisheria. Hospitali ni mfano wa mpangilio wa huduma za afya. Chumba cha mahakama ni mfano wa mpangilio wa kisheria. Makosa ya huduma ya lugha katika mazingira ya huduma za afya au mazingira ya kisheria yanaweza kuwa na madhara makubwa.
- ◆ Kuhitaji watu kupata leseni au cheti kunaweza kufanya iwe vigumu kwa watu kufanya kazi kama watoa huduma za lugha. Hii ni kwa sababu leseni au vyeti vinagharimu pesa.
- ◆ Wafanyikazi katika tawi la Idara ya Mahakama ya serikali ya Jimbo wanatunga sheria ili kuhakikisha kuwa watoa huduma za lugha wana ujuzi wa kisheria.
- ◆ Sheria za ufikiaji wa lugha za serikali ya shirikisho zinasema kwamba mashirika ya serikali lazima yatafsiri majaribio na maelezo ya mafunzo kwa kazi ambapo watu hawahitaji kujua Kiingereza.

Mapendekezo:

- ◆ Bunge la Jimbo linafaa kufanya zaidi kuajiri watu wa kuishi na kufanya kazi huko Vermont kama watoa huduma za lugha. Programu za mafunzo ya kazi za watoa huduma za lugha zitaajiri watu zaidi kutoka tamaduni tofauti kuishi Vermont. Malipo bora kwa watoa huduma za lugha yatakutia watu wengi kufanya kazi Vermont.
- ◆ Bunge la Jimbo linafaa kuwauliza watu wanaojua kuhusu huduma za lugha kufanya kazi pamoja ili kuunda sheria za utoaji leseni au uidhinishaji kwa Vermont. Sheria zinafaa kuwarahisishia watu wanaofanya kazi kama watoa huduma za lugha kuendelea kufanya kazi zao. Vikundi vinavyopaswa kusaidia kutunga sheria ni pamoja na:
  - Biashara zinazotoa huduma za lugha kwa mashirika ya Serikali
  - Ofisi ya Usawa wa Rangi
  - Ofisi ya Udhhibiti wa Kitaalam
  - Watu wanaohitaji huduma za kufikia lugha

- ◆ Serikali ya Jimbo inapaswa kuwalipia watoa huduma za lugha ili kupata leseni au vyeti. Hii itasaidia kuhakikisha kuwa watu wanaweza kuendelea kufanya kazi kama watoa huduma za lugha.
- ◆ Serikali ya Jimbo inafaa kuunda njia ya watu kulalamika ikiwa wana uzoefu mbaya na mtoa huduma wa lugha.
- ◆ Mashirika ya serikali ya jimbo yanafaa kutafsiri maelezo ya mafunzo na majaribio ya kazi ambapo watu hawahitaji kujua Kiingereza. Unaweza kusoma hadithi kuhusu watu ambao waliweza kufanya kazi kama madereva wa mabasi ya shule baada ya kupata taarifa katika lugha zao hapa: "Madereva wa basi wakiwa na upungufu, wazazi wahamiaji wa Winooski huchukua usukani," iliyochapishwa Desemba 29, 2022 na Auditi Guha katika <https://vtdigger.org/2022/12/29/with-bus-drivers-in-short-supply-winooskis-immigrant-parents-take-the-wheel/>.

6. Mapendekezo ya kufuata sheria ya usaidizi wa lugha ya Sheria ya Wamarekani Wenye Ulemavu

Mapendekezo haya yanahusu kuhakikisha kuwa serikali ya Jimbo inafuata sheria za mawasiliano za Wamarekani wenye Ulemavu. Ofisi ya Usawa wa Rangi inawashukuru viongozi katika Idara ya Ulemavu, Wazee, na Maisha ya Kujitegemea kwa usaidizi wao katika sehemu hii.

Kati ya watu 62,000 na 125,000 huko Vermont wana upotevu wa kusikia. 33% - 50% ya watu zaidi ya umri wa miaka 65 wana upotezaji wa kusikia. Ofisi ya Usawa wa Rangi inasaidia watu wa rangi na makabila yote wanaoishi na ulemavu.

Wafanyikazi wa serikali ya serikali lazima waruhusu watu wenye ulemavu waamue jinsi wanataka kuwasiliana. Tovuti hii ina maelezo zaidi sheria za Wamarekani wenye Ulemavu kwa ufikiaji wa lugha: <https://www.ada.gov/resources/effective-communication/>.

Matokeo:

- ◆ "Makazi ya walemavu" ni mambo ambayo wafanyakazi wa Serikali hufanya kusaidia watu wenye ulemavu kupata huduma za serikali. Tovuti chache za Jimbo zina ukurasa wa wavuti wa kuomba malazi ya walemavu.
- ◆ Tovuti za serikali zote zimeundwa kutoka kwa kiolezo ambacho kinaweza kufikiwa na watu wanaotumia teknolojia ya usaidizi. Baadhi ya tovuti za Jimbo hazipatikani tena pindi wafanyakazi wa Serikali wanapoongeza maudhui kwenye tovuti. "Maudhui" inamaanisha vitu kama vile picha, maandishi na video.
- ◆ Serikali ya Jimbo haitafsiri ujumbe muhimu wa dharura katika Lugha ya Ishara ya Marekani.
- ◆ Kutegemea programu za kompyuta kutengeneza vichwa vya video husababisha makosa. Makosa ya kunukuu yanaweza kuwa hatari kwa watu wanaohitaji manukuu.

- ◆ Mifumo ya kitanzi cha kusikia ni muhimu kwa watu wanaotumia vifaa vya kusaidia kusikia au vipandikizi vya cochlear. Hakuna mifumo ya kitanzi cha kusikia katika majengo yoyote ya serikali ya Jimbo huko Vermont.

Mapendekezo:

- ◆ Kila tovuti ya Jimbo inapaswa kuwa na ukurasa wa wavuti wa ombi la malazi kwa walemavu. Serikali ya Jimbo inapaswa kutafsiri ukurasa wa wavuti wa ombi la malazi. Hii itawasaidia watu wenye ulemavu wanaotumia lugha tofauti na Kiingereza.
- ◆ Wafanyakazi wa serikali wanapaswa kuhakikisha kuwa tovuti za Serikali zinaendelea kufikiwa na watu wenye ulemavu kila mara wanapooengeza maudhui ya tovuti. Kiambatisho B cha ripoti kamili kina maelezo zaidi kuhusu ufikivu wa tovuti.
- ◆ Serikali ya Jimbo inapaswa kutafsiri ujumbe wote wa dharura katika Lugha ya Ishara ya Marekani.
- ◆ Mashirika ya serikali yanafaa kuwa na watu watoe manukuu kwenye jumbe zote muhimu za dharura. Kuwa na mtu kutengeneza manukuu huzuia makosa hatari.
- ◆ Mtu anapaswa kukagua manukuu ya kiotomatiki ikiwa mashirika ya Serikali yataendelea kutumia manukuu ya kiotomatiki.
- ◆ Ujumbe wa video unapaswa kuwa na maelezo mafupi yaliyoongezwa kwa Kiingereza. Manukuu wazi huwasaidia watu walio na matatizo ya kusikia ambao hawajui jinsi ya kufikia manukuu.
- ◆ Ujumbe wa video pia unapaswa kuwa na vichwa vilivyofungwa. Manukuu yaliyofungwa huwasaidia watu wanaotumia skrini za Braille kusoma ujumbe.
- ◆ Serikali ya Jimbo inapaswa kufunga vitanzi vya kusikia katika angalau chumba kimoja cha mikutano katika kila jengo la serikali ya Jimbo. Serikali ya Jimbo inapaswa kuhakikisha majengo yote ya serikali yanafuata sheria za Wamarekani wenye Ulemavu. Hii ni muhimu ili watu wenye ulemavu waweze kuhama jengo la serikali kwa usalama.

Pendekezo la Ziada la Sera: Tathmini ya Mahitaji ya Uhusiano wa Lugha nyingi

Wanafunzi wa lugha ya Kiingereza ni wanafunzi wanaotumia lugha nyingine isipokuwa Kiingereza. Serikali ya shirikisho ina sheria kuhusu kufundisha wanafunzi wa lugha ya Kiingereza. Wanafunzi wa lugha ya Kiingereza lazima waende shule moja na wanafunzi wanaozungumza Kiingereza. Wanafunzi wa lugha ya Kiingereza lazima wajifunze mambo sawa na wanafunzi wanaozungumza Kiingereza.

Uhusiano wa lugha nyingi huzungumza Kiingereza na lugha zingine. Wanafanya kazi shuleni kusaidia wanafunzi wanaojifunza lugha ya Kiingereza. Uhusiano wa lugha nyingi huwasaidia wazazi wa wanafunzi wanaojifunza lugha ya Kiingereza kuelewa mifumo ya shule. Hatujui ni miunganisho mingapi ya lugha nyingi ambayo Vermont inahitaji kusaidia wanafunzi wote wa lugha ya Kiingereza. Shirika la Elimu linafaa

kuchunguza ni miunganisho mingapi ya lugha nyingi ambayo Vermont inahitaji. Bunge la Jimbo linapaswa kulipa Shirika la Elimu pesa kufanya hivyo. "Ripoti ya Kwanza ya Kikosi Kazi cha Usawa wa Rangi" inajadili hili kwenye ukurasa wa 11 hadi 12. Kiungo cha "Ripoti ya Kwanza ya Kikosi Kazi cha Usawa wa Rangi" kiko hapa:

https://racialequity.vermont.gov/sites/reap/files/doc_library/RETF%20Report%201%20FINAL.pdf.

Muhtasari wa viambatanisho vya lugha rahisi:

Kiambatisho A: Faharasa

Faharasa ina fasili za maneno yaliyotumika katika ripoti. Kuna muhtasari wa lugha nyepesi wa faharasa baada ya sehemu hii.

Kiambatisho B: Nyenzo za Ziada

Kiambatisho B cha ripoti kamili kina viungo vya habari zaidi. Mada katika Kiambatisho B ni pamoja na:

- ◆ Nyenzo za kupanga programu za ufikiaji wa lugha.
- ◆ Nyenzo za ufikiaji wa lugha kwa watu walio na upotezaji wa kusikia.
- ◆ Rasilimali za kufuata sheria za Sheria ya Wamarekani wenye Ulemavu.
- ◆ Nyenzo za kujaribu tovuti ili kuona kama watu wenye ulemavu wanaweza kuzitumia.
- ◆ Nyenzo za kuwauliza watu washiriki maoni yao kuhusu mipango ya ufikiaji wa lugha.
- ◆ Njia bora ya kutumia Zoom/ZoomGov unapofanya kazi na wakalimani wa lugha ya ishara.

Kiambatisho C: Makadirio ya Idadi ya Watu Wanaotumia Lugha zingine isipokuwa Kiingereza huko Vermont

Kiambatisho C cha ripoti kamili kinaorodhesha idadi ya wakimbizi waliohamia Vermont kati ya 2012-2022. Kiambatisho C kinazungumzia Kamati ya Ustadi wa Kiingereza ya Agency of Human Services Limited. Kamati ya Ustadi wa Kiingereza ya Agency of Human Services Limited ni kundi la wafanyakazi wa Serikali wanaoshiriki maelezo kuhusu huduma za ufikiaji wa lugha. Wanachama wa Kamati ya Umahiri wa Kiingereza ya Agency of Human Services Limited wanafikiria kuhusu kubadilisha jina la Kamati. Wanataka kuibadilisha iwe kitu badala ya "Ustadi Mdogo wa Kiingereza." Kubadilisha jina kutaonyesha heshima kwa watu wanaotumia lugha nyingine isipokuwa Kiingereza.

Kiambatisho D: Mipango ya Kima cha Chini cha Kufikia Lugha ya Muundo

Muhtasari wa lugha nyepesi wa Kiambatisho D ni baada ya muhtasari wa lugha nyepesi wa Kiambatisho A. Kiambatisho D kina mfano wa mpango wa kufikia lugha ambao mashirika ya Serikali yanaweza kutumia. Mfano mpango wa ufikiaji wa lugha hutumia mapendekezo kutoka kwa Ripoti ya Ufikiaji wa Lugha.

Kiambatisho E: Mwongozo wa Uendeshaji wa Ufikiaji wa Lugha wa Idara ya Kazi

Kiambatisho E cha ripoti kamili kina mfano wa mwongozo wa uendeshaji wa ufikiaji wa lugha kutoka Idara ya Kazi ya Vermont. Kiambatisho E cha ripoti kamili kina taarifa zaidi kuhusu kufanya kazi na wakalimani.

Kiambatisho F: Hati ya Muhtasari wa Kipindi cha Ufikiaji wa Lugha ya Aprili 2022

Kiambatisho F cha ripoti kamili kina madokezo kutoka kwa mkutano wa ufikiaji wa lugha wa Aprili 2022. Vidokezo ni pamoja na:

- ◆ Mada zilizojadiliwa katika mkutano huo.
- ◆ Ambaye alikuwa kwenye mkutano.
- ◆ Jinsi mkutano ulivyoandaliwa.

Kiambatisho G: Muhtasari wa Makadirio ya Gharama ya Tafsiri ya Hati Muhimu ya Wakala Mkuu wa Tawi

Kiambatisho G cha ripoti kamili kinafafanua mradi muhimu wa utafiti wa hati wa Ofisi ya Usawa wa Rangi. Ofisi ya Usawa wa Rangi ilitafuta tu hati muhimu katika tawi la Mtendaji. Kiambatisho G kinaelezea ni pesa ngapi utafsiri wa hati muhimu wa tawi la Mtendaji unaweza kugharimu. Kiambatisho G kinajadili kiasi cha pesa ambacho sehemu za serikali ya Jimbo zilitumia katika huduma za ufikiaji wa lugha hapo awali.

Kiambatisho A: Faharasa (Maana ya Masharti Muhimu)

Sheria ya Wamarekani wenye Ulemavu - Sheria ya shirikisho inayoelezea jinsi serikali, biashara na wengine wanapaswa kuwatendea watu wenye ulemavu. Tazama tovuti hii kwa sheria za kufikia Sheria ya Wamarekani Wenye Ulemavu:

<https://www.ada.gov/resources/effective-communication/>.

Uhuru wa Mawasiliano - Uwezo wa mtu kudhibiti maana na hisia katika maneno au ishara zao. Mtu ana uhuru wa kuwasiliana anapofanya kazi na mkalimani.

Mkalimani- Mkalimani amefunzwa kuwasilisha maana na hisia kutoka kwa mtu anayetumia lugha moja hadi kwa mtu anayetumia lugha nyingine. "Tafsiri" ni kile ambacho mkalimani hufanya. Maelezo zaidi kuhusu aina tofauti za tafsiri katika: <https://www.ncihc.org/assets/documents/NCIHC%20Terms%20Final080408.pdf>.

Ustadi mdogo wa Kiingereza (LEP) - hufafanua watu ambao hawaelewi au kuzungumza Kiingereza na vile vile mtu anayezungumza Kiingereza kama lugha yao ya kwanza.

Huduma za Ufikiaji wa Lugha/Huduma za Usaidizi wa Lugha - vitu vinavyomsaidia mtu ambaye hazungumzi lugha kuelewa taarifa. Mifano ya huduma za ufikiaji wa lugha/huduma za usaidizi wa lugha ni pamoja na:

- ◆ Kuwaambia watu kuwa serikali inaweza kumlipia mkalimani wa kuwasaidia kuwasiliana.

- ◆ Kuomba mkalimani amsaidie mfanyakazi wa Serikali kuzungumza na mtu anayetumia lugha tofauti.
- ◆ Kuandika au kusaini hati katika lugha ambayo mtu anaelewa.
- ◆ Kwa kutumia teknolojia kama vile mifumo ya kitanzi cha kusikia ili kumsaidia mtu aliye na uwezo wa kusikia kusikia vizuri zaidi.
- ◆ Kwa kutumia kadi za "Nazungumza" ili kujua ni lugha gani mtu anatumia, ili mtu aweze kumpigia simu mkalimani.

Ufikiaji Wenye Maana - wakati mtu ambaye haelewi lugha kuu anapata huduma za serikali sawa na mtu anayezungumza lugha kuu. Mtu hupata ufikiaji wa maana wakati ana uhuru wa mawasiliano.

Lugha Nyepesi - njia ya kuandika kwa Kiingereza ambayo ni rahisi kusoma na kuelewa. Taarifa zaidi katika:
<https://www.plainlanguage.gov/resources/checklists/checklist/>.

Tafsiri - kubadilisha hati iliyoandikwa, sauti, au video kutoka lugha moja hadi lugha nyingine. Unahitaji video ya mtu anayetia sahihi ili kutafsiri hati iliyoandikwa katika lugha ya ishara.

Ufafanuzi wa Video wa Mbali - wakati mkalimani anafanya kazi mahali tofauti na watu anaowasaidia kuwasiliana. Wakalimani wa mbali wa video hutumia kamera ya wavuti au simu mahiri kutuma video ya mkalimani. Unahitaji muunganisho thabiti wa intaneti ili kufanya ukalimani wa video ukiwa mbali. Kila mtu anahitaji kuwa na uwezo wa kuona mikono ya mtu anayetia sahihi. Watu wanaweza kufanya ukalimani wa video wa mbali kwa lugha zinazozungumzwa.

Nyaraka Muhimu - habari iliyoandikwa ambayo ni muhimu kuelewa huduma ya serikali. Tazama "Hati Muhimu" kwa habari zaidi.

Kiambatisho D: Miundo ya Kiwango cha Chini cha Kufikia Mipango ya Kufikia Lugha (Muhtasari wa Lugha-Rahili)

Ofisi ya Usawa wa Rangi ni sehemu ya Wakala wa Utawala. Mfano ufuatao wa mpango wa ufikiaji wa lugha unatumia mapendekezo yote kutoka kwa Ripoti ya Kufikia Lugha ya Usawa wa Rangi ya 2023. Mfano au mpango wa ufikiaji wa lugha wa "mfano" utafanya kazi kwa mashirika ya Serikali sawa na Wakala wa Utawala.

"Huduma za kuingia" au "huduma ya kaunta" ni wakati watu wanaweza kwenda kwa ofisi ya Jimbo na kuomba usaidizi kutoka kwa wafanyikazi. Idara na Ofisi nyingi katika Wakala wa Utawala hazitoi huduma za kutembea. Idara ya Maktaba ni ubaguzi. Maktaba ni mahali muhimu kwa watu kupata usaidizi wa huduma za serikali. Idara ya Maktaba inafaa kuunda mpango wake wa ufikiaji wa lugha ambao huongeza sehemu zinazohusiana na huduma za kutembea. Kuna sehemu za hiari za mpango wa ufikiaji wa lugha baada ya mpango wa chini wa muundo. Sehemu za hiari ni pamoja na:

- ◆ Huduma za kutembea/kaunta.

- ◆ Mawasiliano ya dharura.
- ◆ Mafunzo ya kazi na habari za upimaji.

Mpango huu wa kiwango cha chini zaidi wa ufikiaji wa lugha unaweza kubadilika ikiwa Bunge la Jimbo au Ofisi ya Gavana itaweka sheria mpya za ufikiaji wa lugha. Mashirika yanayotumia mpango huu wa kima cha chini kabisa wa modeli yanaweza kuongeza faharasa kutoka kwenye Kiambatisho A ili kufafanua maneno muhimu.

Mpango ulisasishwa mara ya mwisho: Jumanne, Januari 23, 2023

1. Taarifa ya Maadili

Wakala wa Utawala wa Vermont husimamia kazi za serikali ya Jimbo. Wakala wa Utawala unajumuisha Idara na Ofisi 9. Wakala wa Utawala hutoa huduma zinazoathiri kila mtu katika Vermont. Shirika la Utawala linaahidi kutoa huduma za usaidizi wa lugha kwa watu wote katika Vermont. Shirika la Utawala linaahidi kuheshimu tofauti za kitamaduni za watu wote huko Vermont wakati wa kutoa usaidizi wa lugha.

2. Mahitaji ya Tathmini/Mipango ya Ufikiaji

Wakala wa Utawala haujui ni watu wangapi katika Vermont wanaotumia lugha zingine isipokuwa Kiingereza. Shirika la Utawala halijui ni watu wangapi wanaotumia kila lugha kando na Kiingereza. Wakala wa Utawala utaandika data ifuatayo ili kujifunza habari hiyo:

- Mtu hutumia lugha gani anapomba usaidizi wa lugha.
- Aina ya huduma za usaidizi wa lugha ambazo Wakala wa Utawala huwapa.
- Ni gharama gani kuwapa watu huduma za kufikia lugha.

Wakala wa Utawala hautaandika maelezo ya kibinafsi katika sehemu sawa na maelezo ya huduma za usaidizi wa lugha. Taarifa za kibinafsi zinajumuisha vitu kama vile jina la mtu au tarehe ya kuzaliwa. Kutenganisha taarifa za kibinafsi hulinda faragha ya watu.

Wakala wa Utawala utakagua huduma zake za ufikiaji wa lugha mara moja kwa mwaka kwa miaka 5 ya kwanza. Wakala wa Utawala utakagua huduma zake za ufikiaji wa lugha mara moja kila baada ya miaka 5 baada ya miaka 5 ya kwanza.

Wakala wa Utawala utauliza maoni ya watu walio na mahitaji ya ufikiaji wa lugha ili kubuni programu zake za ufikiaji wa lugha. Mambo ambayo Wakala wa Utawala inapanga kufanya ili kuwasiliana na watu wenye mahitaji ya ufikiaji wa lugha ni pamoja na:

- ◆ Kuandaa mikutano ana kwa ana na mtandaoni ili kujadili mahitaji ya ufikiaji wa lugha ya watu.
- ◆ Kutoa huduma zozote za kufikia lugha ambazo watu wanahitaji ili kushiriki katika mikutano.

- ◆ Kuwaambia watu kuhusu mikutano ya ufikiaji wa lugha kwenye tovuti ya Wakala wa Utawala.
- ◆ Kutafsiri matangazo ya mikutano katika lugha 14 zilizoandikwa na video katika Lugha ya Ishara ya Marekani.
- ◆ Kuzungumza na vikundi vya jamii vinavyohudumia watu wenye uwezo wa kufikia lugha kunahitaji kusaidia kukuza mikutano.
- ◆ Kutafsiri maoni na fomu za malalamiko za ufikiaji wa lugha mtandaoni katika lugha 14 pamoja na video katika Lugha ya Ishara ya Marekani.
- ◆ Kuweka kurasa za maoni na malalamiko zilizotafsiriwa kwenye tovuti ya Wakala wa Utawala ili kusaidia kuboresha mpango wa ufikiaji wa lugha katika siku zijazo.

3. Taarifa ya Huduma

Shirika la Utawala litawaambia watu jinsi ya kupata huduma za usaidizi wa lugha katika lugha 14 zilizoandikwa pamoja na video za Lugha ya Ishara ya Marekani.

Lugha 14 zilizoandikwa ni pamoja na:

- Kiarabu
- Kibosnia
- Kiburma
- Dari
- Kifaransa
- Kirundi
- Tafsiri za Kichina zilizorahisishwa za Kichina cha Mandarin
- Kinepali
- Kipashto
- Msomali
- Kihispania
- kiswahili
- Kiukreni
- Kivietinamu

Wakala wa Utawala utaweka notisi ya huduma za usaidizi wa lugha kwenye tovuti yake. Notisi itakuwa juu ya ukurasa wa nyumbani kwa maandishi makubwa na rahisi kusoma. Tovuti itaonyesha kiungo kwa kila arifa iliyotafsiriwa ya usaidizi wa lugha katika lugha ambayo imetafsiriwa.

Shirika la Utawala litawaambia watu kuhusu huduma za usaidizi wa lugha bila malipo wakati wowote linapomtumia mtu barua inayouliza jibu. Notisi ya huduma za usaidizi wa lugha bila malipo itawaambia watu wenye ulemavu kuhusu rasilimali za mawasiliano zinazoweza kufikiwa bila malipo.

4. Huduma za Usaidizi wa Lugha

Wafanyakazi wa Wakala wa Utawala watatumia watoa huduma za lugha waliofunzwa kusaidia watu wenye mahitaji ya kufikia lugha. Wafanyakazi wa Wakala wa Utawala wanaozungumza lugha nyingi kuliko Kiingereza hawatatafsiri au kumtafsiria mtu isipokuwa Idara ya Rasilimali Watu itahakikisha kwamba wanaweza kufanya hivyo. Wafanyakazi wa Wakala wa Utawala wanaozungumza lugha nyingi kuliko Kiingereza hawatatafsiri au kutafsiri mtu ikiwa kufanya hivyo kutavunja sheria za Kanuni za Maadili ya Wafanyakazi wa Jimbo la Vermont.

Kila Idara au Ofisi katika Wakala wa Utawala itawauliza angalau wafanyakazi wawili kuwa mahali pa kuwasiliana kwa maombi ya usaidizi wa lugha. Mfanyakazi mmoja atakuwa mtu wa kwanza watu wanaweza kumpigia simu ikiwa wanahitaji huduma za usaidizi wa lugha. Mfanyakazi wa pili atasaidia ikiwa mfanyakazi wa kwanza haipatikani. Wakala wa Utawala utaruhusu Idara na Ofisi kuajiri wafanyakazi wapya ikiwa wafanyakazi wawili hawatoshi.

Wafanyakazi watatuma maagizo ya watu kwa programu ya mikutano ya video kila wanapofanya mikutano ya video. Shirika la Utawala litatafsiri maagizo ya programu ya mkutano wa video katika lugha 14 zilizoandikwa pamoja na video katika Lugha ya Ishara ya Marekani. Tovuti ya Wakala wa Utawala itaonyesha viungo vya maagizo ya programu ya mkutano wa video katika lugha ambayo yametafsiriwa.

Nyaraka Muhimu

Wakala wa Utawala utagundua ni hati gani ni hati muhimu kuanzia mara moja. Nyaraka muhimu zitatafsiriwa katika lugha nyingine isipokuwa Kiingereza wakati kuna:

- Angalau watu 1,000 huko Vermont wanaozungumza lugha hiyo.

AU

- 5% ya jumla ya idadi ya watu katika Vermont wanazungumza lugha, idadi yoyote ni ndogo.

Ikiwa watu wataomba hati muhimu itafsiriwe, Shirika la Utawala litafanya:

- Tafsiri hati muhimu katika lugha iliyoombwa.

AU

- Unda muhtasari wa lugha rahisi wa hati muhimu kisha uitafsiri.

Shirika la Utawala litafanya muhtasari mfupi wa lugha rahisi wa hati ndefu kabla ya kuzitafsiri.

Kila Idara au Ofisi itahakikisha kwamba angalau mfanyakazi mmoja ndiye anayesimamia kusasisha hati muhimu. Mfanyakazi atapitia hati muhimu angalau mara moja kwa mwaka. Shirika la Utawala litasasisha hati muhimu zilizotafsiriwa kila inaposasisha hati asilia muhimu.

Tovuti ya Wakala wa Utawala itaonyesha kiungo cha wavuti kwa hati iliyotafsiriwa katika lugha ambayo hati imetafsiriwa.

Tovuti na Mawasiliano ya Kielektroniki

Idara na Ofisi zote zitasasisha tovuti zao ili kujumuisha notisi ya huduma za usaidizi wa lugha. Shirika la Utawala litatafsiri notisi hiyo katika lugha 14 zilizoandikwa pamoja na video ya Lugha ya Ishara ya Marekani. Tovuti itaonyesha viungo vya jumbe za makaribisho zilizotafsiriwa katika lugha ya jumbe za kukaribisha zilizotafsiriwa.

Shirika la Utawala linajua kuwa Google Tafsiri wakati mwingine hufanya makosa. Shirika la Utawala litaweka taarifa inayoelezea hatari za Google Tafsiri kwenye tovuti yake. Taarifa inayoelezea hatari ni "kanusho." Kanusho la Tafsiri ya Google litawaambia watu kuhusu huduma za ufikiaji wa lugha bila malipo. Kanusho litakuwa kwenye tovuti karibu na kitufe cha Tafsiri ya Google. Shirika la Utawala litatafsiri kanusho la Google Tafsiri katika lugha 14 zilizoandikwa pamoja na video ya Lugha ya Ishara ya Marekani. Tovuti itaonyesha viungo vya kanusho zilizotafsiriwa za Google Tafsiri katika lugha ya kanusho lililotafsiriwa.

Shirika la Utawala litahakikisha tovuti zake zinapatikana kwa watu wenye uoni hafifu au ulemavu mwingine wakati wowote inaposasisha tovuti zake.

5. Mafunzo ya Wafanyakazi kuhusu Huduma za Upatikanaji wa Lugha

Kila Idara au Ofisi itakuwa na mwongozo wa uendeshaji wa ufikiaji wa lugha. Mwongozo wa uendeshaji wa ufikiaji wa lugha utakuwa na habari ambayo wafanyakazi wanahitaji kutoa usaidizi wa lugha.

Kila Idara au Ofisi itachapisha nakala ya mwongozo wa uendeshaji wa ufikiaji wa lugha. Nakala iliyochapishwa inaweza kusaidia katika kesi ya kukatika kwa umeme au kukatizwa kwa huduma ya mtandao.

Wafanyakazi wote wa Wakala wa Utawala watapata mafunzo ya kufikia lugha mara moja kwa mwaka. Mafunzo ya upatikanaji wa lugha yatajumuisha:

- ♦ jinsi ya kuheshimu watu wa tamaduni mbalimbali.
- ♦ jinsi ya kufanya kazi na wakalimani na wafasiri.
- ♦ jinsi ya kuomba huduma za usaidizi wa lugha kutoka kwa wakandarasi wa Serikali.

Kiongozi mmoja katika kila Idara au Ofisi atahakikisha kwamba wafanyakazi wao wote wanapata mafunzo ya huduma za upatikanaji wa lugha.

Wafanyakazi wanaofanya malipo au ankara watafunzwa kutengeneza ankara za huduma za usaidizi wa lugha. Wafanyakazi wa mafunzo watasaidia kufuatilia ni kiasi gani Wakala wa Utawala hutumia katika huduma za usaidizi wa lugha. Wafanyakazi hawatarekodi maelezo ya kibinafsi katika sehemu sawa na maelezo ya bili. Taarifa za kibinafsi zinajumuisha vitu kama vile majina ya watu na tarehe za kuzaliwa.

6. Tathmini ya Programu ya Ufikiaji wa Lugha

Serikali ya Jimbo hutumia "uwajibikaji unaotegemea matokeo" kubainisha ikiwa inafaulu katika kutoa huduma. Wakala wa Utawala utatumia maswali ya uwajibikaji kulingana na matokeo ili kujua ikiwa programu za ufikiaji wa lugha zimefaulu.

Sehemu za ziada za mipango ya ufikiaji wa lugha: Kadi za "I Speak" ("Nazungumza").

Mashirika ya serikali ambayo yanawapa watu huduma ya kaunta yanaweza kuongeza sehemu zifuatazo.

Chaguo la nyongeza kwa Sehemu ya 4. Huduma za Usaidizi wa Lugha: Kadi za "I Speak" ("Nazungumza").

Wafanyikazi watatumia kadi za "I Speak" ili kujua ni lugha gani mtu anatumia. Ofisi yoyote iliyo na kadi za "I Speak" itakuwa na kifaa kilicho na video ya Lugha ya Ishara ya Marekani ya kadi ya "I Speak". Wafanyakazi wanaweza kutumia kadi ya "I Speak" ("Nazungumza") ya video ya Lugha ya Ishara ya Marekani ikiwa mtu atakuja ofisini anayetia sahihi Lugha ya Ishara ya Marekani.

Hiari ya kuongeza hii kwenye Sehemu ya 5. Mafunzo kuhusu Huduma za Usaidizi wa Lugha: Kadi za "I Speak" ("Nazungumza").

Wafanyakazi watapokea mafunzo ya kutumia kadi za "I Speak" ("Nazungumza") wakati wa mafunzo yao ya kila mwaka ya kufikia lugha.

Wakala wa Serikali utamlipa mtu anayezungumza lugha nyingi kwenda katika kila ofisi ya serikali mara moja kila baada ya miezi mitatu. Mtu huyo atajifanya hajui Kiingereza. Wataona jinsi wafanyikazi wanavyomsaidia mtu kupata huduma za ufikiaji wa lugha. Wafanyakazi ambao hawafanyi vizuri watapata usaidizi wa ziada wa kujifunza jinsi ya kuwapa watu huduma za kufikia lugha.

Hiari ya kuongeza hii kwenye Sehemu ya 6. Tathmini ya Mpango wa Kufikia Lugha: Huduma ya Kaunta/ Kadi za "I Speak" ("Nazungumza")

Mashirika ya serikali yatapima jinsi huduma ya kaunta yenye ufanisi inavyotumia maswali ya uwajibikaji kulingana na matokeo.

Sehemu Zaidi za Hiari za Mipango ya Ufikiaji wa Lugha: Mawasiliano ya Dharura

Baadhi ya mashirika ya Serikali huwaambia watu taarifa zinazohusiana na usalama wao katika hali za dharura. Kiambatisho D cha Ripoti kamili ya Ufikiaji wa Lugha inajumuisha maandishi ya mpango wa mawasiliano ya dharura wa ufikiaji wa lugha.

Sehemu Zaidi za Hiari za Mipango ya Ufikiaji wa Lugha: Elimu ya Kazi na Mafunzo

Baadhi ya mashirika ya serikali yana programu za kutoa leseni kwa kazi ambapo watu hawahitaji kutumia Kiingereza kufanya kazi hizo. Kiambatisho D cha Ripoti kamili ya Ufikiaji wa Lugha inajumuisha mfano wa mafunzo ya kazi na maandishi ya mpango wa ufikiaji wa lugha ya majaribio. Mashirika ya serikali yanahitaji kutafsiri nyenzo hizi za mafunzo na majaribio ya kazi ili kufuata sheria za serikali za kufikia lugha.